СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XL. Ч. 293. Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 16 грудня 1932. VOL. XL. No. 293. Jersey City, N. J., Friday, December 16, 1932. THREE CENTS.

ЧОТИРИ ДЕРЖАВИ ВІДМОВИЛИСЯ ВІД СПЛАТИ ДОВЖНИХ РАТ

ВАШИНГТОН. — Франція, Бельгія, Польща й Угорщина повідомили департамент стейту, що не заплатять припадаючих на день 15 грудня довжних рат, бо така заплата відбиласяб погано на їх фінансовім положенню.

Велика Британія, Італія, Чехословаччина, Фінляндія, Латвія і Литва згодилися заплатити їхні довжні рати з припадаючих на них воєнних довгів. Не знати ще, що зробить зі своїми довгами Естонія.

Все те викликало дуже скомпліковану ситуацію, яку буде розвязувати конгрес. Кажуть, що президент Гувер заявиться за те, щоб увійти з Великою Британією в переговори щодо ревізії квестії воєнних довгів. І буде теж переговорювати з Італією, як тою, що перша згодилася далі сплачувати довги.

КОНГРЕС НА РОЗДОРОЖУ.

ВАШИНГТОН. — Частина послів добачує нове вмішання Америки в міжнародні справи і новий розгардіяш, колиб Америка схотіла витягати консеквенції з того, що чотири держави відмовилися від сплати довгів. Деякі сенатори домагаються, щоби відразу замкнути в Америці всякий кредит тим державам та загострити між ними й Америкою торговельні зносини. Знов інші послі є тої думки, що добре сталося, що Франція та деякі інші держави відмовилися платити, бо це тільки приспішить вирішення квестії довгів, себто справи, яка й без того мусіла підпасти скорше чи пізніше ревізії.

НЕ ПЛАТИТИ — ФРАНЦІЇ НЕ ПЕРШИНА.

ВАШИНГТОН. — У столиці пригадують собі тепер, що й тому 100 літ Франція відмовилася сплачувати Злученим Державам 25,000,000 франків, які зобовязалася заплатити за загарбані кораблі. Тоді то американський президент Джексон домагався навіть острої відплати за поступовання французького парляменту.

ЖІНКИ ДОБРЕ СПИСУЮТЬСЯ.

НЮ ЙОРК. — Збірка 15-міліонового фонду на допомогу безробітним не дописала, але жінки зібрали $351,270 більше, ніж було на них призначено, себто понад $3,000,000. Та вони й далі не спочивають, а взялися помагати дозбирувати цілих $15,-000,000.

ГОЛОСУВАТИМУТЬ НАД ПИВОМ І ВИНОМ.

ВАШИНГТОН. — В наступнім тижні пробуватимуть у конгресі хоч трохи зломити прогибіцію і голосувати за легке вино й пиво.

НЕ РАХУЄТЬСЯ З ВЕЛИКИМИ ПОДАТКАМИ ВІД ПИВА.

ВАШИНГТОН. — Секретар Милс радить братися негайно до ухвалення податку від продажей, коли маєте зрівноважити буджет, бо податок від пива, якщо пиво перейде в конгресі, не принесе, на його думку, більше як $150,000,000.

ПОСТРІЛИВ ЛІКАРЯ ПРИ ЛІКАРСЬКИХ ОГЛЯДИНАХ.

НЮ ЙОРК. — Джан Вилієм Вилсон, удаючи пацієнта, дістався до офісу лікаря д-ра Вилієма Волша, стрілив до нього тричі й смертельно його ранив, а сам почав утікати. Побіг за ним приятель Волша, а потім почали за ним гнати два полісмени і стріляти до нього. Він відстрілювався, а вкінці зістав убитий пострілом у голову.

Д-ра Волша відвезли до шпиталю і перевели на нім операцію, але досі не знати, чи він буде жити.

НЕ ЗНАЮТЬ, ЩО РОБИТИ З ФИЛИПИНАМИ.

ВАШИНГТОН. — Вправді перейшов законопроект, який признає Филипинським островам по 8 літах повну політичну незалежність, але тим не вирішено властивої справи відношення Злучених Держав до Филипин. Поставлено ще багато ріжних додаткових проєктів, які викличуть у сенаті довгу дискусію над цею справою.

НЕ ХОТІВ ПРИВИТАТИСЯ З КОРТІСОМ.

ВАШИНГТОН. — Між радикальними ветеранами, що предкладали Кортісові, заступникови президента, меморіял у справі негайної виплати ветеранського бонуса, був один Мурин, котрий не хотів привитатися з Кортісом. Завваживши те, Кортіс сказав: „То можете забратись до чорта".

КАЖЕ ПОЛІСМЕНАМ ПЕРШИМ СТРІЛЯТИ.

НЮ ЙОРК. — Поліційний комішенер Мулруні, обговорюючи з полісменами останні вбивства полісменів з боку ґенґстерів, радив полісменам не ждати, аж ґенґстери зачнуть до них стріляти, а стріляти першим. Теперішні ґенґстери, казав Мулруні, є кровожадні й не звертають уваги на ніякі людські почування.

МЕКСИКО ПОКИДАЄ ЛІҐУ.

МЕКСИКО СІТИ. — Мексико покидає Лігу Націй, бо не має звідки платити близько $90,000, себто ту суму, яку має платити на покриття коштів удержання Ліґи.

БРАНКА ДО УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ В ЧЕРНІВЦЯХ.

Черновецький „Час" пише: Довідуємося, що і в Чернівцях зявилася добра людина, котра вертиться між українськими молодими хлопцями, намовляючи їх вступати до української армії в Манджурії. Самим нам не довелося побачити на власні очи того добродія. Молоді люди не вміють нам до ладу розповісти, як і що. Вони лише зрозуміли, що в Манджурії треба українського війська, що воно буде добре удержуване й плачене, добре вишколене, бо за це подбає могутня союзниця відновленої манджурської держави, Японія, що має найліпшу армію в світі. Є, мовляв, де навчитися добре воєнного ремесла. А добрих вояків для України незадовго буде треба, бо війна за плечима. Багато молодих людей і спати не можуть. Тут безробіття, а там у Манджурії збирається українська армія для визволення рідної землі. Більше ми не дочулися й не знаємо, хто відважився поїхати до Манджурії.

ДЕ ПОДІВСЯ ПРАПОР?

Останнє число „Курера Людового" пише дослівно таке: „Продовж останніх місяців панував у Любартові великий рух. Останньою сензацією місцевих патріотів було справлення прапора для ПОВ. В червні його з великою парадою посвятили і влаштували добру гостину для делеґатів та гостей. Виллято ціле море відповідних промов та не менш спіртових монополевих виробів.

„З новим прапором виступлено перший раз на зїзді леґіонерів з Гдині, знайшилися гроші і 15 членів ПОВ поїхали на зїзд. Що вони там робили, невідомо; на кождий випадок при відїзді не могли відшукатися й почислити себе. Щойно на місці в Любартові завважили, що прапор десь заподіявся й невідомо, що з ним сталося. Розпука охопила всіх. Хресні батьки надягнули жалобу, бо похресник їх відумер так швидко, а хорунжий Жевуський отруївся з сорому.

„Староста гнівався довго й не жалів гірких докорів та погроз. Інші з журби по втраті прапора заливають хробака, а на цьому виходить найкраще предсідник ПОВ, бо має свій склад горівок".

КРОВОПРОЛИТТЯ У КИЇВІ Й ОДЕСІ.

У Київі напала голодна товпа на двірець і виладувала з вагонів харчі та ріжні товари. Жінки й діти розібрали все, що у вагонах було. На місце непорядків прибула міліція й розігнала товпу та арештувала кількасот жінок і дітей. Скріплено охорону всіх публичних будинків.

В Одесі товпа вдерлася в навантажені харчами кораблі та розділила поміж себе ріжні продукти. Відділи міліції і війська стріляли з револьверів та машинових крісів. На місці заворушення лягли трупом понад 100 убитих і ранених.

Дирекція ДПУ в Одесі оголосила комунікат, в якому заявляє, що головних аґітаторів і чужинних висланників, котрі викликали заворушення, арештовано й розстріляно.

ЯПОНІЯ ПРОТИ ВТРУЧАННЯ АМЕРИКИ В СПРАВУ МАНДЖУРІЇ.

Японський уряд відкинув рішучо пропозицію Ліґи Націй, щоб Злучені Держави й Росія взяли участь у праці комісії по досліджуванню справи Манджурії. Японія формально стоїть на тому, що ці держави не можуть брати участи в роботі комісії Ліґи Націй, бо вони не є членами Ліґи.

ЯК НІМЕЦЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ УСЛУГУЄ СВОЇМ ПАСАЖИРАМ.

Із Німеччини доносять таку правдиву подію: Одного горячого дня їде німецькою залізницею подорожний до Гіссен. Тому, що підчас їзди не може згасити своєї спраги, старається на перестанку „Міке" роздобути собі води до пиття. Залізничий прислужник, бачучи, що пасажир через дуже короткий перестанок потяґу не буде в стані отримати прохолодного напитку, — доносить це начальникови стації, котрий крикнув подорожному з потягу, що відїжджає: „В Ґрінберґу дістанете склянку води!" Й справді, при вїзді потягу до стації „Ґрінберґ" стоїть прислужник, тримаючи склянку води, й голосно питається: „Котрий пасажир мав дістати води до пиття?" Завдяки пунктуальности, а ще більше привітности управи руху, здивований подорожний згасив свою спрагу.

ЦИҐАН ЗАВИНИВ — КОВАЛЯ ХОТІЛИ ПОВІСИТИ.

Голосною була осінню м. р. справа лугових бандерій з Утіхович та Прибина, що вертались з лугово-сокільського здвигу в Перемишлянах, влаштованого з нагоди ювилею митрополита Шептицького. Бандерії попали по дорозі в засідку й результаті було 28 ХЛОПців побитих до крови. Здвиг зорганізував „Луг" у Перемишлянах і вніс прохання і про участь у здвизі утіховецького „Лугу". Внесла теж прохання до старости з дозвіл зорганізування бандерії й утіховецька читальня. Староство дозволило перемишлянському „Лугові" зорганізувати бандерії з інших „Лугів", а заборонило утіховецькій читальні. Та у списі „Лугів", що мали брати участь у здвизі, предложеному перемишлянським „Лугом" староству безпосередно перед виданням дозволу, пропущено помилково „Луг" з Утіхович. Та поки утіховецькі хлопці про це довідались — бандерія в селі зорганізовано й вона виїхала на свято. А поліція обвинуватила управителя місцевої школи, Володимира Любінця, та голову місцевого „Лугу", Василя Кривіня, в проступку зорганізування недозволеної бандерії. Перемишлянський суд звільнив їх від вини й кари. Прокуратор зголосив відклик і перед окружним судом у Бережанах як відкличним відбулася розправа 7. VI., 30. VIII. і 18. X. ц. р., перериванa завжди для доповнення доказів вини чи невинности підсудного. Щойно на розправі 18 жовтня суд затвердив присуд перемишлянського суду й дир. Любінця звільнив від вини. Затвердив теж присуд відносно В. Кривіня. Боронив підсудних д-р В. Бемко. А в міжчасі дир. Любінець пішов на емеритуру...

ВІНОК З ЕКЗЕКУЦІЙНИХ НАКАЗІВ.

В Білій Підляській, у Польщі, відбулися на подвірю місцевого соймику обжинки. Серед багатьох вінків, якими підчас цього свята обдаровано старосту, був теж дуже оригінальний вінок з екзекуційних наказів, піднесений представниками „Кулек Рольнічих". Делеґати тих установ заявили, передаючи вінок: „Прийми, пане старосто, те, що дістаємо; це зі щирого серця віддаємо тобі!"

ГРАБІЖНИЦЬКА ГОСПОДАРКА.

В селі Конюхах, бережанського повіту, є понад 200 моргів молодого ліса, власність графа Я. Потоцького. Ліс цей був охороною села перед східніми подільськими вітрами. Тепер цей ліс закупили купці з Бережан, та пень у пень вирубують та виборчовують на чисте поле. Протести обуреного населення не помагають нічого, бо купець твердить, що має на це дозвіл від Земського Уряду. Невже нема способу припинити отсю грабівничу господарку?

БАЦИЛІ ТУБЕРКУЛЬОЗИ.

Бацилі туберкульози такі маленькі, що їх треба би положити 300—400 один біля одного, поки вони закрилиб довжину одного міліметра. Коли порівнати довжину туберкульозного бацилія зі звичайним сірником, то вийде, що сірник є 15—20,000 разів довший ніж бациль туберкульози.

ЧОБОТИ З ЛЮДСЬКОГО ВОЛОССЯ.

Останньою сензацією Москви була вістка про виріб чобіт з людського волосся. Дійшов до цього якийсь інжинір Янковський, співпрацьовник народнього комісаріяту легкої індустрії. Перші такі чоботи виробила одна фабрика в Ярославі. Вжила вона до цього коло 40 проц. людського волосся. За цею справою слідять у Москві з великим заінтересуванням і кажуть, що чоботи нікуди не гірші від звичайних повстяних чобіт, ба навіть терпліші. Навіть пороблено вже підрахунки, що в фризієрнях Москви можна річно зібрати коло 300 тон людського волосся, а в цілій Росії коло 4,000 тон. Преса покликується на це, що давніше в Німеччині вживали людського волосся до виробу матерій, здається однаєче, що це ділося з інших мотивів, коли жінки офірували своє волосся, щоби в той спосіб допомогти батьківщині в часі війни. — Як подає німецька преса, відкриття Дніпрельстану відбулося дуже величаво. Дніпрельстан є найбільшим досягненням пятирічки і заразом найбільшою силовою стацією в світі. Практичне значіння, Дніпрельстану є на сьогодні ще дуже проблематичне і таким залишиться ще на якийсь час. В той саме час, коли світови розтрублюється про успіхи пятилітки та добробут у країні, думається про виріб чобіт з людського волосся, бо іншої сировини не вистає. Такі протиставлення є може більш повчальні, як усякі інші, головно книжки всяких учених та пресової статті, понатягувані то в один, то в другий бік.

ЧИСЛЕННІ АРЕШТИ В ЗВЯЗКУ З НАПАДОМ НА ПОЧТУ В ГОРОДКУ ЯГАЙЛОНСЬКІМ

ПОЛІЦІЯ КАЖЕ, ЩО ВОНА ПЕРЕЛОВИЛА ВСІХ УЧАСНИКІВ ТА СПІВУЧАСНИКІВ НАПАДУ.

Польські студенти побили кількох українських культурних діячів.

ЛЬВІВ (Західня Україна.—В „Свободі" вже було коротко згадано про напад на почту біля Львова, а тепер подаємо ширші відомости. Напад на почту стався у Городку Ягайлонськім 30 листопада в 4 годині 15 хвиль пополудні. Напад доконали 8 молодих людей. Всі напасники були в масках. В той день у почтовій касі було 50,000 злотих, але напасникам пощастило захопити лише 3,000 злотих. Хто почав перший стріляти підчас нападу, не відомо. Внаслідок стрілянини вбито на місці двох напасників, а возний Климчак помер від ран. Крім того поранено ще 8 осіб з урядовців та зі сторонньої публики, яка тут була в значному числі, бо почта міститься в будинку міського суду.

Польська поліція арештувала підозрілих у нападі на почту: під Миколаєвом — двох, у Трускавці — одного, в жидачівськім повіті також одного. Втікаючі напасники на стації Глинна Наварія вбили на місці команданта поліції Кояка та ранили поліціянта Слугоцького, коли ті зажадали леґітимації від двох підозрілих людей. Польська преса подає, що ті напасники-втікачі ранили між Жидачевом та Миколаєвом одного з жидачівських селян, коли той пособляв поліції ловити їх. Скількі всіх арештовано в звязку з нападом на почту, не відомо, бо поліція не подає ані їх числа, ані їх назвищ.

Назвища тих, що були вбиті підчас нападу на почту, такі: Михайло Юрко Березинський, студент, 20 літ віку; Володимир Старик, бувший театральний статист. Польська влада каже, що в найкоротшому часі всі арештовані в звязку з цим нападом будуть поставлені під наглий суд.

Підчас жидівських погромів у Львові, які влаштували польські студенти та інші польські „патріоти", тяжко побито багато не лише Жидів середнього віку, але й дітей та немічних старців і старух. Було чимало й так званих „жертв помилки", між якими тяжко побито Українців: Юрка Лопатинського; відомого челіста проф. Пшеничку, відомого музика проф. Кудрика, інж. Н...; артиста опери п. Романовського та багато інших. Польські бандити, дізнавшися, що побиті ними були Українці, просили вибачення „за прикру помилку".

У Львові після жидівських погромів поволі починає оживати життя, хоч Жиди не певні, що погроми знову не повторяться скоро з якоїсь „патріотичної" польської причини.

ПОЛЬЩА ТАКОЖ НЕ ПЛАТИТЬ СВОЄЇ РАТИ АМЕРИЦІ.

ВАРШАВА (Польща). — Польський уряд повідомив через свого амбасадора у Вашинґтоні Злучені Держави, що Польща не в стані заплатити 15 грудня чергової рати на сплату своїх боргів Америці. Фінансове становище Польщі тепер таке тяжке, що вона не може збалянсувати свого буджету на найконечніші внутрішні потреби.

ФРАНЦІЯ БЕЗ УРЯДУ.

ПАРИЖ (Франція). — Після повалення уряду Еріота через його пропозицію заплатити Злученим Державам 15 грудня рату, яка припадає на сплату по воєнних боргів, Франція лишилася без уряду. Вибрати нового кандидата на премієра дуже тяжко. Зпочатку думали, що Еріо згодиться знов обняти це становище, але тепер уже говорять більше про кандидатуру лівого соціяліста, Кайо.

Кажуть, що лише Кайо зможе збалянсувати французький державний буджет, який у теперішнім часі є найтяжчою проблемою у Франції.

МУСОЛІНІ ВІДГРОЖУЄТЬСЯ ЮГОСЛАВІЇ.

РИМ (Італія). — В Римі та в інших містах Італії відбулися бурхливі демонстрації, переважно молоді, проти „югославянського вандалізму", який виявився в тому, що в місті Трав висаджено динамітом памятник венеціянського панування там. Фашистівська поліція на приказ Мусолінія демонстрації припинила. В Римі військо та поліція тепер пильно охороняють югославянську та французьку амбасаду.

Мусоліні виголосив у сенаті промову з протестом проти „югославянського вандалізму" й нахвалювався, що Югославія може сподіватися припинення її експорту до Італії, коли її уряд не припинить протиіталійських виступів своїх громадян. Крім того він яскраво натякнув на те, що Франція інтриґує проти Італії за спиною Югославії.

"SVOBODA" (LIBERTY),
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На пів року	$ 3.75
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

„ГОЛОДОВИЙ МАРШ"

Похід нібито голодуючих людей, що помаширував до Вашинґтону буцімто на те, щоби звернути увагу громадянства й уряду на тяжку нужду, яка панує в Америці, властиво своєї цілі не осягнув. Правда, „голодовий марш" мав багато „поблиситі", про нього розписувалися широко американські ґазети, але про голод і нужду не стали вони писати більше, як досі. Не став теж уряд у Вашинґтоні, ні конґрес, думати більше про потребу зарадити нужді. І в громадянстві не можна бачити ніяких нових зусиль на зараду нужді, які можна би приписати безпосередньо „голодовому маршови".

І цеї невдачі не можна приписати тому, що в краю нема голоду. Бо в краю є дуже багато людей, котрі знаходяться в крайній нужді, котрі просто голодують. Були вже навіть факти смертей від голоду, нотовані ґазетами, і певно було більше таких фактів незанотованих. Одній ґазеті в Трой, Ню Йорк, трапилася така річ, що в передовиці вона писала, що в Америці ніхто не голодує, а в новинках було її власне донесення про випадок смерти людини з голоду.

Коли, не зважаючи на те все, „голодовий марш" минувся зі своєю цілю, то це завдячувати можуть жертви тільки аранжерам „голодового маршу". Аранжували його не люди, що терплять нужду, а радикальна партія комуністів. Орґанізовано похід не в цїли допомоги голодуючим, але в цїли реклямувати комуністичну партію, щоби показати американському громадянству, що, мовляв, дивіться, нема правдивих оборонців робітників поза комуністами. Голод і нужда не ворушили комуністів старатися про допомогу для терплячих. Їм ішло про визискання терпінь голодуючих людей для своєї партії.

Та американське громадянство про це не забуло. Куди лише переходив „голодовий марш", Американці всюди були свідомі, хто й з якою цілю робить цей марш. Похід мав бути демонстрацією проти безчинности великих партій Америки для зарадження нужді, але цеї цїли похід не осягнув, бо комуністичний провід походу тільки пригадав Американцям, що ті, які тут нібито протестують проти немилосердного й жорстокого безробіття в критичну хвилю, самі показались би багато разів більше безсердечними й жорстокими, якби так вони мали владу. Іншими словами, Америка сказала комуністам: До чистої справи треба чистих рук.

КОЛИ „АРИСТОКРАТИ" ПОЛЕМІЗУЮТЬ

У старокраєвім щоденнику „Діло" появилася стаття під наголовком „Несамовиті полемісти: Про брошуру „Ідея та дійсність" і її хуліґанський тон". Стаття відноситься до двох сварок, а саме до сварки між двома відломками гетьманців та сварки між одною з тих ґруп і львівським щоденником „Діло". Обі ці сварки виникли на тлі так званого гетьманського руху, котрий, по словам „Діла", обіймає в краю й на европейській іміґрації яких 20 до 30 осіб, з собою люто пересварених на дві ґрупи. Тому ці сварки не заслугують властиво на те, щоби ними ближче займатися. Вид 20 до 30 осіб, які себе люто поборюють, не може бути нічим будуючим, і краще про це було би замовчати. Одначе така сварка може бути признакою суспільної недуги і, як така, вона заслугує на ближче вияснення.

Була їх жмінка і ті посварилися.

Сварка між двома-трома десятками гетьманців виринула тоді, як ідеольоґ і творець гетьманського руху, нині вже покійний, Вячеслав Липинський розійшовся з ґенералом Скоропадським, котрий нібито був втіленням цеї ідеї. Розходячися зі Скоропадським, Липинський подав у „Збірнику Хліборобської України", з квітня 1930 року (на короткий час перед смертю) причини, які його заставили зірвати зі Скоропадським. У цьому „Збірнику" Липинський перечеркнув свою десятьлітню діяльність на користь Скоропадського. Він публично признав цю свою діяльність великою помилкою та публично каявся за неї перед українським народом. Ця діяльність оберталася з одного боку в теоретичному оброблюванню монархістичної ідеї, а з другого боку в зображуванню ґенерала Скоропадського висвітленням цеї ідеї. В цій другій частині своєї діяльности Липинський мав найбільші труднощі. Липинський був добре свідомий того, що за свого правління на Україні ґенерал Павло Скоропадський показався повним нездарою, щоби представляти ідею дідичного представника й привителя держави.

Треба було Липинському робити спеціяльні заходи, щоби штовхнути ґенерала Скоропадського на вчинки, які могли би затерти враження, справлене гетьманським правлінням. Липинський розумів, що Скоропадський мусить поробити такі безсумнівно виразні кроки в інтересі українського народа, щоби забулася російська політика в національних справах та дідичівська політика гетьмана в суспільних справах, щоби забулася федерація України з Москвою та карні експедиції проти селян. Можливо, хоч не зовсім певно, що ці враження могли затертися, колиб Скоропадський не поминав був ніякої нагоди, щоб зазначувати потребу самостійности України від Московщини в зовнішній політиці та, потребу поступової, хоч не большевицької суспільної політики в нутрі.

Та Скоропадський на такі виступи був нездібний. Він не то, що проминав нагоди дати українському народови доказ своєї відданости українським народнім інтересам, але й просто не минав нагоди, щоби зазначити ще раз, що він, як старі французькі монархи Бурбони, нічого не навчився й нічого не забув, що він далі лишився таким, яким був, що він далі у відношенні до Москви стоїть за переміну України в московську провінцію, а у відношенню до селян — він пан, дідич, поміщик. Щоб не допустити Скоропадського поробити нові компромітуючі кроки, Липинський мусів добре стерегти кождий крок, словом, менаджерувати його, як менаджерують в Америці сильних на тіло, а слабих на голову атлєтів. З часом і цього було мало. Ґенерал Скоропадський показався таким нездарою в політичних справах, що для охорони його інтересів, як претендента на престол, треба було Липинському зобовязати Скоропадського держатися осторонь від усякої практичної політики. Так званою бадеґською умовою Скоропадський, нібито дідичний правитель України, „єдиний монарх" і ясновельможний диктатор, признав себе нездібним до правління, бо зобовязався не розвязувати навіть тих малих справ, які йому приходиться розвязувати на еміґрації, без диктату Липинського. Словом, „монарх" віддався в політичну кураптелю. За таку тільки ціну Липинський годився далі вважати Скоропадського правним дідичним монархом на Україні.

Липинський свою умову виконав. Він далі пропаґував, що Україні треба монарха та що цим монархом має бути представник роду Скоропадського. Та ґенерал Скоропадський своєї умови з Липинським не виконав. Він не видержав умовин політичної кураптелі, бо без дозволу й проти ради Липинського поїхав на Угорщину і там за 25,000 пенґів на місяць зрікся прав України до Закарпаття. Замісць доказувати українському народови, що він його монарх, доказувати обороною прав українського народа, наставляючи свої груди за нього, воюючи в його війнах, Скоропадський доказував і українському народови й Липинському, що Скоропадський нічим ніколи не був, тільки царським ґенералом, і нічим іншим ніколи бути не може. Це Липинський виразно сказав у своїм „Збірнику". Скоропадського він не визивав, але подав про нього такі факти, що з того кождий бачить, що Скоропадський дрібний чоловічок, здібний на пусті політиканські авантури на іміґрації, але на ніщо більше.

Цей зошит „Збірника Хліборобської України" мав, видно, на цїли ратувати ідею монархізму серед Українців. Як розумний капітан підчас бурі, щоби ратувати корабель і залоґу, викидає в море частину, або й увесь ладунок товару, так Липинський викинув через борт Скоропадського, щоб ратувати ідею монархізму на Україні. Він признав цим свою похибку в тому, що злучив ідею монархізму з особою людини, яка до цеї ролі зовсім не надається, та старався переконати український нарід, що з того, що він зробив такий злий вибір, ще не виходить, що сама ідея монархізму зла.

Жмінка гетьманців, яка гуртується коло Скоропадського, не могла лишити цього виступу без відповіди. Та відповідю на те, що Скоропадський не надається на становище українського монарха, могли знову бути тільки виразні кроки Скоропадського в обороні інтересів українського народа перед Москалями, Поляками, Румунами й іншими загребущими сусідами України та в обороні інтересів подавляючі більшости населення України, яким є селянство. Та гетьманці, що гуртуються коло Скоропадського, чули добре, що такого доказу ждати від Скоропадського, все одно, що ждати від бика молока.

Замісць давати цю відповідь, до якої Скоропадський нездібний, гетьманці видали в жовтні цього року у Львові брошуру під наголовком „Ідея та дійсність: збірка матеріялів та статей". Збірка виразно дефензивна: вона має на цїли боронити Скоропадського як гетьмана в опінії українського народа. Вона, видимо, звернена на збиття тяжких закидів, пороблених Липинським.

Реферуючи появу цеї книжки, львівський щоденник „Діло" підчеркує, що річевих арґументів за гетьманат ані за особу Скоропадського в брошурі нема. Розумових арґументів Липинського не збивається ні одним фактом, ні одним розумовим виводом, бо це чейже не арґумент за монархізм, ані за Скоропадського, коли все добре, що за нього говориться, збирається до титулування його „ясновельможним паном гетьманом" та писанням кождого слова титулу великою буквою. Цим способом ні особа Скоропадського ні ідея монархізму не стає Українцям ні своєю, ні навіть ближчою. Як каже „Діло": і термінольоґія й ідеольоґія гетьманства далі лишається чужою й чудною. Важна ця заява не так тим, що це одна з найстарших ґазет, але тим, що вона стоїть найближче до ґрупи, числом прихильників і впливами в українській політиці найбільшої та по своїм складі найбільше консервативної, чи поміркованої, отже такої, від якої ще можна би сподіватися симпатій до монархії, якщо вона взагалі може здобути прихильників.

(Кінець буде).

І. Мелевич.

ТАКА, ЩО ВМИРАЄ.

(Оповідання).

(4)

Нагірнякова розсердилася. Дуже розсердилася. Така була сердита, що аж розкричалася.

— Ви собі з мене не глузуйте! Не вам говорити про такі святі річи. Ваші жарти пускайте в якім шинку, не в хаті, де вже засів ангел смерти! Зі своїми жартами пописуйтеся перед людьми перепитими. Може вони вам до вподоби будуть з ваших несмачних дотепів сміятися. Не сердьте ними такого, що в своїм серцю вже носить смерть. Розумієте? Вступіться з моїх очей! Я ще інакше відповіла би вам, як би не була така вяла і обезсилена!

— Ну, ну, — відповів супокійно Туник. — Бачу, що ся вялість і се обезсилення ще не захопили ваших грудей!

Господиня повела оком по помості, неначе щоб знати, чи чистий. Потому стала кахикати і сказала так мляво і тихо, щоби жадна миш в куті не могла вчути і переповісти сусідці:

— Добре вам сміятися. Мені не до сміху, бо що знаю, те й знаю.

— Не тяжко було би й мені знати те, що й ви знаєте, як би ви мені сказали. Яким способом вам прийшла така гадка, що ви вмираєте? Хто вам таке набалакав? Може лікар?

— Що лікар знає?! — відповіла Нагірнякова. — То була перестoрога з неба, щоби я могла приготовитися на смерть.

Нагірнякова вхопилася руками за стіл, неначе би вже не годна була на ногах вдержатися.

— То дивне, що вас так раптом вхопило за ноги, — промовив Туник. — Ви мабуть від рана тупцюєте. Як вам тяжко стояти, то на те є крісло.

Вона сіла і тягла далі:

— На Маланки зійшлися до мене сусідки і стали розмітувати карти.

— При такій забаві час весело і скоро проходить, — замітив Туник.

— Ваша правда, та тільки тоді, як не вийде погана карта. Для мене стояв треф ас.

— Ас жолудь? — спитав Туник живо.

— Так. Стояв ас треф.

— Ну, і що далі? Як було далі?

— Чиж се не досить? Як ас треф лежить обернений хвостиком догори, то се буде чужа хата. Як жолудь стоїть просто, хвостиком вдолину, то се значить, що вже недалеко смерть... Ну? Що ви скажете на се?

— Перший раз чую таке! — відповів Туник, будьтоби дуже здивований. — Відколи жию, то, будучи в товаристві таких людей, які на кабалах розуміються, я все чув, що ас треф, то мошонка, або гаманець, наповнений грішми.

— Ви рбите сміх з мене! — Нагірнякова відповіла обиджена. — Відколи світ світом, відколи люди розуміють карти, то ще ніхто не чував, щоби ас треф був мішком з грішми. То хіба такий мішок, в якім сидить моя смерть; то нагробний хрест, під яким я незабаром буду лежати.

— Я вам скажу, що се значить. Се значить, що баби у вашім селі, то гуси, котрі говорять про те, чого не розуміють.

— Буває, що й гусак дечого не розуміє, — відрізала Юстина. — Такий гусак говорить про те, чого не розуміє. Не розуміє того, що ас жолудь то не гроші, а смертельна смерть. Не розумієте і говорите!

— То ви не розумієте! — зверещав Туник, вже цілком сердитий. — Хто чого не розуміє, той до того не береться. Я кажу, що ас треф, то мішок грошей до хати. Се правда така стара, як старі карти, як старий світ.

— Се нова вигадка! — крикнула жінка. — Треф ас, то смерть. Се правда така стара, як старі карти, як старий той божий світ!

— Мішок грошей! — гукнув Туник ще раз, — гримнувши пястуком в стіл. Ви будете перечитися зі мною, старим чоловіком, котрий більше сходив світа, більше бачив, більше чув і більше знає, як всі ваші сусідки накупу?! Думайте собі про того аса, як хочете. Про мене гризіться ним і загризіться так, що вас винесуть. Та хоч би ви того трефового аса казали прибити собі на домовині, то я все скажу, що трефовий ас не смерть, а мішок грошей.

— Тунику! — сказала Нагірнякова, заломивши руки, неначе би милосердилася над глупотою упертюха.

— Чи той ас треф стояв близько до вас? — спитав Туник.

— Зараз коло дзвінкової дами. То була моя карта.

— Я знаю. Дівчата мають даму червінну. Жінки звичайно даму дзвінкову. Та позвольте сказати собі Нагірняково: Щоби я так з сего місця не рушився, щоби мені очи викапали, нехай чорти розторгають, розшматують і розкинуть мене так, щоби я на судний день не міг зібратися докупи, як я...

— На божу милість, не грішіть! — крикнула Юстина.

— Нехай моя душа піде до пекла на саме його дно, як тобі незабаром не прийде до хати мішок цілком несподіваних грошей! Я гадаю, що сильніше я вже не годен поклястися. Се повинно бути для тебе досить і ти повинна би дати мені віру.

— Як можна бути таким нерозважним і так безбожно поклястися. Надіюся, що Бог не возьме вас за слово і не врахує вам сего до непрощених гріхів, бо ви того не знаєте, що ас треф то не що інше, як смерть.

— Добре! — сказав похатник, беручи зі скрині свої годинники і перевішуючи їх через рамя. — Нехай буде по вашому. Та я такий чоловік, що ходить від села до села, шукаючи зарібку. Ніхто не буде докоряти мені, що я когось визискую, як використаю се, що знаю. Заложіться зі мною, ґаздине! Я кажу, що ще заки ви ляжете, щоби вмерти, до вашої хати прийдуть гроші. Як я програю, то заплачу за вас такий похорон, якого у вашім селі ще ніхто не бачив. Найму пять попів. Очевидно, кромі вашого пароха з його сотрудником. Як я виграю, то ті гроші, яких ви й так відпекуєтеся, дасте мені. Згода?

— Відки я приходжу до того, щоби хтось чужий платив за мій похорон?

— Як то буде заклад, то ніхто не здивується. Хто програв, той платить. Я вас так гарно завезу на місце і так гарно уміщу вас під землею, що вам душа буде радуватися. Згода? Дайте руку!

Годинникар простягнув до Юстини свою руку.

— Ідіть геть з такими жартами!

— Співаків приведу з міської парохіяльної церкви... Що вам шкодить виграти такий гарний похорон, як справді вірите в таку скору смерть? Нате вам мою руку!

— Ідіть з вашою рукою! То був би грішний жарт!

— Ага! — розсміявся Туник. — Боїтеся програти, бо ви самі знаєте, що ас треф, то не смерть, а мішок з грішми. Самі знаєте, що ви програли би саме те, ті гроші, які вам виворожила карта.

— Смерть! — крикнула жінка. — Смерть виворожила мені карта. Смерть, не гроші. Я вам дарую ті гроші, котрі прийдуть... сама не знаю, відки могли би прийти.

(Далі буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ШІКАҐО, ІЛЛ.

Світова Вистава, безробіття і наші бизнесмени.

Нещастя хотіло, що столітні уродини метрополії Середущого Заходу Америки, міста Шікаґо, припадають на рік 1933, який попередили три роки загально-світової фінансової руїни і безробіття. Можливо, що надходячий Новий Рік поправиться. Можливо, що виборці в день 8 листопада рішили на краще, але це все являється лише можливістю. Ходить про те, чи українські еміґранти в Америці навчилися чого в тій загальній американській депресії, чи зрозуміли, чому вони в біді, чи зрозуміли вагу орґанізації і народньої єдности. Досі того не бувало. Малий процент наших еміґрантів належить до українських запомогових орґанізацій, церков і інших установ. Все одні і ті самі люди приходили на віча, попирали народні справи, купували у своїх людей, ті самі ходили до церкви. Решта наших людей відреклася свого народу і церкви і сиділа спокійно по кутах. Деякі з них доробилися навіть значного маєтку. Одні з них твердили, що їм нікого до помочі не треба, розуму в них свого досить, а Бога, хоч не знають, а живуть і благоденствують. Та щастя є змінчиве. Прийшла т. зв. депресія, а з нею, як каже чеська пословиця, „прийшла криска й на Матиска". Депресія повиганяла з дір багато Українців, які досі ними не були. Щож, кажуть вони, вступили би до українських орґанізацій, помогли би якійнебудь українській справі, та бідні ми, осталися без праці. А за добрих часів горлали: „На що нам українських ґазет? На що провідників, попів, союзів?!" Депресія порахувалася і з аспірантами на українських міліонерів. Одних загнала на фарми коротати свій вік, а інших лишила ще в Шікаґо на „пробейшен". Сьогодня панує в Шікаґо безрадність. Нема над чим вічувати і сваритися, але як є яке віче, то людей більше як бувало, і церкви повніші. Іде відай нарід більше до церкви тепер, щоби помолитись Богу і покутувати за свої народні гріхи. Отже бачимо зворот до кращого. Українських бизнесменів навідутюь прошаки українського роду і походження, яких ніхто передтим між нашими людьми не бачив, і апелюють до українського серця про поміч. За добрих часів вони наших бизнесменів не знали, а їх є досить в Шікаґо. Багато з них на правдиву підтримку з боку українського громадянства не заслугують, та більшість це люди чесні й чуйні, коли йде мова про народні потреби і справи. Та всетаки наші люди вдають, що їх не знають. От, приміром, скільки шікаґовських Українців їсть український хліб, який пече гр. Тит Слабий? Чоловік цей, старокраєвий нотар, бувший член Української Армії, заложив пекарню і не нарікає на судьбу, а вже 10 літ веде цей бизнес. На народні потреби не відмовить, на українських безробітних дасть. Або Роман Бриґідир, також член Української Армії, перенісся між чужих, бо свої не попирали. Виробляє ковбаси, жиє і не нарікає, коли до нього зайти, щоби дав на ту чи іншу справу. А скільки наших людей попиває молоко від української фірми „Пюр фарм Продуктс Ко."? Фірма та дає працю пятнацятьом Українцям, а її власник, п. Чізман, хоч на наші віча не приходить, бо часу не має, то датку на українську справу не відмовить. А чи Тягнибік, Пікульський, Музика, Оленець, Мухаїр, Паньків, Риза, Метлюк, Белеґай відмовилися коли від народнього податку? Запитайте себе всі, чому б нам таких людей 100-процентово не попертиі

Зближається Світова Вистава, яка застала нас неприготованими. Польські купці і промисловці мають зібраний уже капітал на будову польського павільону, капітал, який зложили польські громадяни в Шікаґо в кишені своїх бизнесменів, попираючи і купуючи у своїх. Наші бизнесемни певно поможуть збудувати український павільон, та не так видатно як польські, бо український доляр помандрував у кишені чужинців і тим ослабив наше народне майно. Депресія повинна навчити наших людей народньої єдности і заімного попертя, бо це добра школа, в додатку задармо. Тому нам на еміґрації конче потрібно, бо може внедовзі прийти хвиля, що нас закличе Батьківщина на поміч, тож треба, щоби та хвиля застала нас приготованими, таку поміч дати.

Степан Куропась.

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА

БЕЙОН, Н. ДЖ.

Братство св. Арх. Михаїла, від. 213 У. Н. Союза, заявилося на річних зборах дня 10. грудня за відбуття Конвенції в Дітройт, Міш.

За Уряд Братства: **М. Талалмий** предс., **Н. Путас** і **Ю. Бойко**, секретарі, **П. Мартинів**, касієр.

ШІКАҐО, ІЛЛ.

Товариство ім. Т. Шевченка, від. 252 У. Н. Союза, заявилося одноголосно за перенесення Конвенції з Дітройт до Шікаґо з огляду на Світову Виставу.

За Уряд: **І. Пагас**, предсідатель, **Н. Читківський**, секретар, **Д. Красножон**, касієр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 12. грдня померла **Анна Олехова**, членица 72 відділу У. Н. Союза в Тайтусвіл, Па. Похорон відбувся 15. грудня при співучасти родини, знакомих і місцевих членів У. Н. Союза.

Покійна прожила 62 роки. Походила з місточка Комарно, повіт Рудки, Західня Україна. Оставила мужа і дочку Анну. Була доброю матірю, українською громадянкою і доброю членицею У. Н. Союза.

Хай їй буде земля пером.

Антін Федик, секр.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ВАЙСТОВН, Н. Й. Тов. Просвіта, від. 129, повідомляє, що надзвичайний мітінґ відбудеться в суботу, 17 грудня, в годині 8-мій ввечір, в домі тов. І. Голошецького, 151-11 — 20 Евеня. Проситься всіх членів прибути на цей мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодження. Не явившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Мих. Баран, предс.; Мих. Дзярський, секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. Від. 300, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 18-го грудня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Буде справоздання з цілого року, вибір уряду, голосування над реформою і роздання календарів. Проситься членів прибути і вирівнати свої належитости. — Теодор Кавчак, предс.; А. Годчак, секр.

Господиня (до прошака): Не можу вам дати ні цента, бо не маю грошей!

Прошак: То може шматок хліба.

Господиня: Також не можу, бо маю лише цілий бохонець.

Прошак: Нічого, я можу вам зміняти, я маю в торбі шматки хліба, що мені надавали добрі люди.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Отсим повідомляється членів Запорожської Січи ім. Б. Хмельницького, від. 245, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 18 грудня, в годині 2-ій пополудни, в звичайній гали. На порядку дня є справоздання контр. комісії і урядників за цілий рік, вибір уряду на 1933 рік, внески і ухвали для добра відділу і пояснення нової реформи. Тому, присутність всіх членів конечна. — І. Сабат, предс.; І. Музика, кас.; В. Гасій, секр.

МЕНВІЛ ПАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Михаїла, від. 328, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 18 грудня, точно в годині 2-ій пополудни, в домі К. Станкевича. Проситься членів прийти на час, бо є важні справи до полагодження. Буде роздання календарів і решту табельок для виміни грамот. Не явившийся на мітінґ член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — Ів. Скорий, предс.; К. Станкевич, кас.; С. Василишин, секр.

СТАМФОРД, КОНН. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 18 грудня, в годині 5-тій ввечір, в гали церковній. Проситься всіх членів прибути скорше як звичайно, бо є багато справ до полагодження, як роздача календарів, голосування над реформою, вибір урядників на 1933 рік. Проситься довгуючих членів вирівнати свої залеглости, бо інакше втратять право до допомоги і будуть суспендовані. Не явившийся на збори член підлягає карі після статута. — В. Карий, предс.; В. Блащук, кас.; Я. Тирчик, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Уряд Сестр. Любов, від. 177, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 18 грудня, точно в год. 1-ій пополудни, в церковній гали, 45 Пілґрім ул. Кличеться Вас, шановні члени і члениці, прибути на означений час. Не явившийся член чи члениця заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. Справи важні: 1. Голосування за реформою. 2. Звіт урядників відділових за 1932 рік. 3. Всякі непорішені справи. 4. Довгуючі члени мають вирівнати довг. 5. Вибір уряду на 1933 р. 6. Всякі внески і ухвали. Що найважніше для нас, шан. члени, то пізнати, що то реформа і які користи ми, члени, в нових грамотах для себе забезпечимо на свої старі літа. — Франко Лучка, предс.; Текля Онисько, кас.; Стефан О. Рекрут, секр.

ГАРТФОРД, КОНН. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 277, повідомляє всіх членів і члениць, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 18 грудня, в гали Укр. Гор. Клюбу, в годині 1.45 пополудні. Проситься всіх членів прибути на сей мітінґ, бо будуть важні справи до полагодження. Буде голосування в справі виміни грамот на нові роди обезпечення, вибір уряду на 1933 рік, роздання календарів за оплатою по 30 ц. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо це послідний місяць в році. Не явившийся член на мітінґу підлягає карі, яку члени на мітінґу наложать. — Т. Марчук, предс.; І. Нетеерук, кас.; П. Курко, секр.

ПАСАЙ, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 42, повідомляє своїх членів і члениць, що річні збори відбудуться в неділю, 18 грудня, в годині 2-гій пополудни, в гали У. Н. Дому, 237 Говп Еве. На тих зборах усі члени мають бути, бо буде справоздання контр. комісії, вибір уряду на 1933 рік і голосування над реформою в У. Н. Союзі. Кождий бачить, що це збори важні, тому проситься дітей не посилати, а прийти бодай раз на рік на збори. Хто не буде на тих зборах, буде караний після статута. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, інакше будуть суспендовані, коли не будуть просити проволоки. — Вас. Микитин, предс.; Петро Головачук, кас.; Мих. Федорів, секр.

ЛІТЛ ФОЛС, Н. Й. Тов. Зап. Січ, від. 330, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 18 грудня, в годині 2-гій пополудни, в гали У. Н. Дому. На порядку нарад є важні справи до полагодження, тому є обовязком кождого члена явитися на мітінґу. Буде спарвоздання за 1932 рік і вибір уряду на 1933 рік. Пригадується довгуючим членам, щоби старалися вирівнати свої залеглости, інакше будуть суспендовані. — Н. Паламар, секр.

ТАВТОН, МАСС. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 122, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 18 грудня, в годині 1-ій пополудни, в товариськім домі. Всі члени мають прийти на мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодження. Буде голосування за реформою і вибір уряду на 1933 рік. Кождий член має взяти календар і заплатити 30 ц. Проситься членів конче прийти на мітінґ і вирішити справу реформи своїм голосуванням. — Уряд Тов.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє своїх членів і члениць, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 18-го грудня, зараз по Сл. Божій, в церковній гали, 127 Парк ул. Просимо всіх членів прибути на означений час. Памятайте, що сего мітінґу буде вибір уряду на 1933 рік, а найголовніше, буде голосування за новою реформою виміни старих грамот на нові, в ціли підтримання бідних членів, котрі не можуть оплачувати своїх вкладок. Буде роздання календарів на 1933 рік. Члени, котрі довгують по місяці, а не прийдуть на мітінґ, будуть суспендовані. — К. Марущак, предс.; Н. Рошко, кас.; Мих. Довгий, секр.; Ф. Ковальчук, фін. секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Стефана Мельничука, від. 331, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 18 грудня, в годині 2-гій пополудни, в У. Н. Домі на Кармел Дорозі. Проситься всіх членів прийти на означений час, бо будуть важні справи до полагодження, як голосування в справі реформи, річне справоздання уряду і контр. комісії, вибір уряду на 1933 рік та інші справи. — А. Романюк, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 18 грудня, точно в годині 1-ій пополудни, в У. Н. Домі, 847 Норт Фреклин ул. Обовязком є кождого члена і члениці прибути на цей мітінґ, бо маємо важні справи до полагодження. Буде голосування над реформою в У. Н. Союзі, справоздання контр. комісії і уряду за 1932 рік і вибір уряду на 1933 рік. Довгуючих проситься вирівнати свої залеглости, щоб не переносити довгу на новий рік. — Р. Карбівник, предс.; П. Семків, кас.; Ілько Савчин, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Бр. св. Володимира, від. 105, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 18 грудня, в годині 1-ій пополудни, в Укр. Домі в Найставн. Обовязком є кождого члена явитись на річнім мітінґу, бо є важні справи до полагодження. Буде відчитана резолюція і голосування над реформою старих грамот, справоздання уряду і контр. комісії за 1932 рік, вибір уряду на 1933 рік і роздання календарів за оплатою по 30 ц. Проситься довгуючих вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Павло Козмарський, предс.; Стефан Крайник, кас.; Стефан Борис, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 18 грудня, в годині 2-гій пополудни, в сали Укр. Гор. Клюбу, 29 Джексон ул. Проситься всіх членів явитись і вирівнати свої належитости. Буде вибір уряду на 1933 рік, роздання календарів і інші. Не явившийся на мітінґ член заплатить кару після статута. — Гр. Сакала, предс.; Гр. Скробач, кас.; В. Мандзій, секр.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 97, повідомляє, що річні збори відбудуться 18 грудня, в годині 1.30 попол., в гали церковній, 47 Говп Еве. Обовязком є кождого члена явитись на збори. Контр. комісія здасть справоздання за цілий рік. Буде вибір уряду на слідуючий рік. Довгуючі члени мають прийти і вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — С. Михайлишин, предс.; О. Боднарчук, кас.; М. Табачук, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляється членів Тов. ім. Князя Данила, від. 356, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 17 грудня, в годині 6-тій ввечір, під ч. 3322 Норт Лавренс ул. Проситься всіх членів і члениць прибути на мітінґ на час, бо в 7.30 має зачатись другий мітінґ. Буде справоздання контр. комісії за 6 місяців, вибір уряду на 1933 рік, а найважніше голосування над реформою. Котрий з членів не явиться на мітінґ, то його зачислиться, що він є за реформою. Не явившийся член заплатить кару після статута. — Мих. Долиний, пр.; Г. Лесик, кас.; Ол. Діорка, секр.

НОРТ ДЖЕРВІС, Н. Й. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 198, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться 18 грудня, в годині 6-ій ввечір, в Олекси Марко, 3 Томпсон ул. Проситься всіх членів прийти в означений час, бо є багато важних справ до полагодження, як голосування над реформою, вибір уряду на 1933 рік, роздача решти табельок. Не прибувший член або урядник на річний мітінґ буде караний після статута. — Д. Потятинський, предс.; Гр. Лисяк, кас.; В. Погорілка, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 73, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 18 грудня, в годині 1-ій пополудни, в сали під ч. 1929 Вестмінстер ул. На ті збори повинні явитися всі місцеві і позамісцеві члени, бо є дуже важні справи до полагодження. Буде справоздання фінансове, справоздання контр. комісії, вибір урядників на 1933 рік і голосування в справі реформи старого обезпечення. Довгуючих членів взивається вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Роздасть табельки тим членам, котрі ще не дістали, і календарі за оплатою по 30 ц. Не явившийся на річних зборах член заплатить кару після статута. — Ілія Чорний, предс.; Гр. Болюх, кас.; М. Свідер, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Сестр. Любов, від. 37, повідомляє місцеві і позамісцеві члениці, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 18 грудня, в годині 2-ій пополудни, в галі У. Н. Дому, 216 Фултон ул. Проситься всіх члениць прийти на означений час. Буде річне справоздання уряду і контр. комісії, буде дальше пояснення виміни грамот і голосування над реформою, вибір уряду на 1933 рік і багато інших справ. Пригадується довгуючим членицям, щоби вирівнали свої довги на річнім мітінґу. Котра з довгуючих члениць не явиться на річнім мітінґу буде суспендована. Будемо принимати в члени Сестрицтва і У. Н. Союза. Не явившася члениця підлягає карі 50 ц., а урядничка 1 дол. — Анна Горін, предс.; Анастасія Огер, кас.; Анна Генега, секр.

СПРІНҐ ВАЛЕЙ, Н. Й. Укр. Тов. Просвіта, від. 16, подає до відома своїм членам, що річні збори відбудуться в неділю, 18 грудня, в годині 2-ій пополудни, у власнім домі Просвіти. Обовязком є кождого члена і члениці прибути на мітінґ, бо буде голосування над реформою і звіт контр. комісії за 1932 рік. Проситься довгуючих членів вирівнати свої залеглости. Будеться принимати нових членів без вступного. На минувших зборах ухвалено, що коли член або члениця не явиться на мітінґ, заплатить 50 ц. кари, а урядник 1 дол. — А. Кашинський, предс.; К. Ілків, кас.; Ів. Брега, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 347, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 18 грудня, точно в годині 1-ій пополудни, в гали де звичайно. Проситься всіх членів прийти в означений час хоч раз на рік, бо є важні справи до полагодження, як голосування над реформою, звіт контр. комісії за 1932 рік, вибір уряду на 1933 рік і інші справи, які мусять бути полагоджені на річнім мітінґу. — П. Чопек, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Тов. ім. Ів. Франка, від. 372, повідомляє всіх членів і члениць, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 18 грудня, в годині 1-ій пополудни, в звичайнім місци. Взивається всіх прибути на час, бо буде справоздання контр. комісії за цілий рік, вибір уряду на 1933 рік, голосування за реформу старих грамот. Не явившийся член буде караний після 1 дол., а урядник 2 дол. — В. Ярема, предс.; Ґр. Орецький, рек. секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Подається до відома усім місцевим і позамісцевим членам Бр. св. Георгія, від. 239, що річні збори відбудуться в суботу, 17 грудня, в годині 6-ій ввечір, в домі Горожан, 847 Н. Френклин ул. На тім мітінґу має явитись кождий член без жадних оправдань. На тім мітінґу кождий член отримає свою табельку нових грамот. На тім мітінґу буде гол. урядник Ст. Слободян, котрий пояснить справу реформи. Напоминається довгуючих членів, щоби вирівнали свої довги до кінця року, бо інакше будуть суспендовані. Це є останнє упімнення, тож щоб опісля ніхто не нарікав. Буде роздання календарів за оплатою по 30 ц. і вибір уряду на 1933 рік. Котрий з членів не явиться і не вирівнає своїх вкладок, буде викреслений з рядів членів. — Н. Наконечний, предс.; І. Паращак, кас.; Н. Волос, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 18-го грудня, в годині 2-гій пополудни, в гали парохіяльній. Кождий член обовязково має явитися на тім мітінґу, бо буде річне справоздання, роздача календарів на 1933 рік, вибір урядників на 1933 рік. Проситься всіх довгуючих членів вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть усі овгуючі суспендовані. — Д. Рудакевич, пр.; Н. Михалишин, кас.; І. Рудакевич, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів і члениць, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 18 грудня, в гали церковній, в годині 2-ій пополудни. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої належитости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Буде роздання календарів У. Н. Союза по ціні 30 ц. за календар і табельок з поясненнями нової системи обезпечення. — М. Дмитрів, пр.; Й. Клебан, кас.; І. Маркевич, секр.

ГЕМПСТЕД, Н. Й. Укр. Тов. Запорожська Січ, від. 327, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 18 грудня, точно в годині 1-ій пополудни, в Укр. Нар. Домі при Юніондейл Еве. На мітінґу буде справоздання уряду за 6 місяців, голосування над реформою старих грамот, вибір уряду на 1933 рік. Просимо усіх членів прибути на цей мітінґ і привести з собою своїх дорослих дітей на те, щоби вони послухали і зрозуміли, хто то є та У. Н. Союз. Просимо всіх членів прибути, бо річні збори буде переводити член головної управи У. Н. Союза. — Й. Душенчук, Т. Багрій, І. Гречин.

ЕЛМАЙРА, Н. Й. Тов. ім. Іван Франка, від. 271, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 18 грудня, в годині 1-ій пополудни, в У. Н. Домі. Обовязком є кождого члена прибути на той мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Буде голосування в справі реформи, вибір відділового уряду на 1933 рік і роздання календарів У. Н. Союза. Довгуючих членів проситься вирівнати залеглі вкладки. — В. Шабатура, предс.; К. Юськів, кас.; Д. Чучман, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє своїх членів, що надзвичайний мітінґ відбудеться в неділю, 18 грудня, зараз по відправі. Проситься всіх членів особисто явитись на той мітінґ, бо є важні справи до вирішення. Відбудеться голосування над реформою старого роду обезпечення на новий. Хто не буде на тім мітінґу, того зачислиться, що він згідний з реформою. Напоминається довгуючих членів, щоби вирівнали свої вкладки перед замкненням річного рахунку. — П. Саламаха, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. Усп. Пресв. Богородиці, від. 123, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 18 грудня, в гали церковній, зараз по Сл. Божій. Проситься всіх членів прийти на мітінґ, бо буде роздання календарів, за котрі кождий член має принести по 30 ц. Напоминається довгуючих членів, щоби вирівнали свої вкладки сего місяця. — Гр. Мирикало, секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. Бр. св. Михаїла, від. 332, дає до відома всім місцевим і позамісцевим членам, що річний мітінґ відбудеться 18 грудня, точно в годині 3-тій пополудни, в Н. Домі при Коларекс ул. Проситься всіх членів прийти на цей мітінґ. Буде вибір уряду на 1933 рік, а переовсім справа реформи в У. Н. Союзі. Довгуючі члени повинні вирівнати залеглі вкладки, не перетягаючи на слідуючий рік. Розача календарів буде на тім мітінґу. Прийдіть та рішайте сами про добро, яке дає реформа. Не явившийся член на мітінґу заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Мих. Валіцький, фін. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Жеребецька Любов, від. 144, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 18 грудня, в годині 2-ій пополудни, в У. Н. Домі, 217 Іст 6-то вул. Кождий член обовязково повинен явитися на мітінґ, бо є важні справи до полагодження, як вибір уряду на 1933 рік, голосування в справі реформи та в справі вечерка товариської забави, котра має відбутися в 16-літну річницю дня 21 лютого 1933. Не явившийся на збори член підлягає карі 3 дол., а урядник 5 дол. — Мих. Жуковський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Подається до відома всім членам Бр. св. Володимира, від. 130, що місячні збори відбудуться в суботу, 17 грудня, в У. Н. Домі, 217 Іст 6-то вул. Проситься всіх членів місцевих і позамісцевих прибути і заплатити свою залеглість, бо жадних довгів не будеться перетягати на слідуючий рік, тому щоб ніхто не жалувався, коли буде суспендований. — Йосиф Нижникевич, рек. секр.

ФІНІКСВІЛ, ПА. Річний мітінґ Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 321, відбудеться в неділю, 18 грудня, точно в год. 1-ій пополудни в укр. парохіяльній галі. Проситься всіх членів прибути на час, бо є багато важних справ до полагодження, як звичайно на річнім мітінґу. Всі члени нехай старяються заплатити свої вкладки на мітінґу, щоб можна зробити замкнення книжок і не переносити довгів на слідуючий рік. — Я. Яворський, прес.; Феддор Цюх, кас.; М. Фаяга, секр.

ВІСТИ З СІЧОВОГО БАЗАРУ „СУРМА".
103 АВЕНЮ А, НЮ ЙОРК.

Календар Червоної Калини того року має найбільший покуп в Сурмі. Кольорова окладинка артиста Дядинюка всіх захоплює. Вона представляє двох Січових Стрільців на конях женуть поміж розтрiскуючі гарматні кулі. Ціна того календаря 50 ц. Літературна часть найбільше присвячена Гетьманови Мазепі в честь 300-літних його уродин. Між іншим є присяга Мазепи разом з його старшинами, що можна виставляти на сцені в Америці.

Також вже є другий том Української Енциклопедії. Вона цікавить майже всіх, аж мило дивитися, як один по другім сідає коло стола і уважно переглядає сторінку за сторінкою нашої найбільшої книги і любується її змістом та гордиться, що „ось і в нас є своя рідна енциклопедія". Чим раз більше інтересуються, хто є з визначніших Українців з Америки там описаний. Вже знайшли 8 з Америки і одного з Канади.

В Сурмі вже можна набути тікети на виставу опери Мазепа. Перший ряд і першим покупнем на тікети був знайомий Сурмача Іван Марсіч (Хорват), секретар Хорватського Обєднання в Америці. Він обіцяв, що на слідуючих зборах Хорватського Обєднання, котрі мають відбутися в січни, він спеціяльно внесе, щоби всі хорвати в Ню Йорку ішли на українську оперу, щоб тим рівночасно запізналися з Українцями, бо, як казав Марсіч, доля Хорватів майже така, як Українців. Щоб ще більше Хорватів запізнати з Українцями, то запрошено „Хорватське Коло", музичне товариство, взяти участь на українській програмі на слідуючу неділю. Вони будуть грати на „тамборіцах". Також робиться заходи і коло Шведів, щоб прийшли на радіо і на оперу.

Найголовніше є розпродати тікети надолині, орхестру. Бо як долина заповнена, то бальконів не видко, і на чужинців гарнійше впливає; навіть репортери числяться ліпше з такою публикою, що засідає в орхестрі, ніж по бальконах. Завданням Сурми є випродати орхестру. Який лише сейлзмен прийде, то мусить купити два тікети на українську оперу, а ні, то не дістане замовлення. Лиш щоб Українці купували від Сурми багато, то опера буде „сукцес".

Того року купують радія такі, що обходилися без радія, і думали, що ніколи їм радіо не заімпонує. Пані Скубова, Лазута і др. Видно, що українська година робить свою роботу. Слідуючої неділі буде точно 150-та українська програма на радіо, дана підприємством Сурма. Про програми Сурми розписуються навіть крайові часописи: Діло, Новий Час, Народна Справа, Правда, Час з Черновець і Український Голос з Ужгороду. Правда зі Львова пише: „В Америці через радіо надають оперу „Катерину", Наталку, Козу Дерезу, а в Польщі нас 7 міліонів і допроситися не можемо нічого".

Дальше на програмі є: Запорожець за Дунаєм і Чорноморці. На свята через дві неділі будуть колядки і щедрівки наших найкращих композиторів, Стеценка, Кошиця і інших. Виконають ті самі, що співали Катерину. Сподіваємося, що будуть гарні програми на свята. Не зле булоб мати і добре радіо в хаті, бо таких програм денебудь не почуете.

В задній сали в Сурмі вже все приготовлено для музичної школи, для проб на радіо, навіть робляться заходи, щоби там була „бродкестінг" стація, щоби учасники не мусіли їхати на 42 улицю в неділю рано, але щоб все було передавано просто з Сурми. Багато є в нас таланів, дуже багато є здібної молодіжи, але їм того ніхто не каже, ані їх ніхто не заохочує до праці над собою, і такі талани нераз губляться на шкоду нам. Минувшої неділі співала через радіо одну пісеньку молоденька 15-літня дівчина Софія Мойсей з Ню Йорку. Може 50 осіб приходили до склепу і питалися, хто то так гарно співав. Дівчина дуже гарна, вона не лише співає, грає на пяно, на гармонії, на скрипці; вона в світі може колись мати неабияку славу. Та хто її пустить в світ. Хто її заохотить і покаже користь зі „здобутого світу". Вона, на жаль, навіть мало знає, що вона Українка, а в нас таких тисячі.

(Огол.)

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН МОЖНОВЛАДЕЦЬ ДЖУНҐЛІВ.

(28)

Блейк вернувся після довгого блукання до того місця, де він лишив був табор з чорними. Тепер їх не було на цьому місці, а злива змила їх сліди і годі було сказати, куди вони пішли. Блейк побачив, що він тепер загубився в джунґлях. Зпочатку його охопив жах за себе, але молодість перемогла й він скоро опанував себе. Змучений він був голодом уже досить, а тому знайшов собі овочі з диких ростин і ними трохи підживився.

Лишилося йому тепер знайти собі вихід з джунґлів. Треба було рухатися, йти наперед, бо, сидячи на місці, значило чекати покірно смерти. Блейк наздогад поплентався в джунґлі. Йому здавалося, що це найкоротший шлях до моря. О, що він тепер дав би, щоб лише стрінути десь тут Тарзана! Одної ночі Блейк почув недалеко дерева, на якому він спав, якесь шорохтіння. Побачив там двоє очей, що світилися. Стрілив з револьвера й почув страшний крик.

На ранок Блейк зліз з дерева й хотів знайти те, що він пострілив у ночі, але ніякого сліду не було. Дивно йому це здавалось, але треба було йти далі. По кількох днях блуканини в темних джунґлях він нарешті вийшов з ліса. Перед ним розстелилася на значній віддалі широка долина з горбами. Блейк легко дихав тепер, дивлячись на простори перед його очима. Він знайшов потічок, що витікав з гір, а здовж нього побачив протоптану кимсь стежку.

Блейк рішив, що тут мусять жити люди, а тому подався стежкою в напрямі гір. Та чим далі він ішов, тим більше тратив надію, що зустріне тут когось живого. Все навкруги немовби вимерло. Навіть дикого звіря не видно було. Здавалося йому, що ця долина вимерла, але йому вже не хотілося вертатись назад у темні джунґлі. Перед самим узгірям Блейк на своє здивування побачив недалеко стежки великий білий хрест. Що це за знак цивілізації тут?